

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗВО ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ В
КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА¹Вінницький національний технічний університет²Льотна академія НАУ³Західноукраїнський національний університет**Анотація**

Сталий розвиток суспільства диктує необхідність пошуку нових шляхів вирішення проблем забезпечення якості вищої освіти в цілому та у ЗВО технічного профілю зокрема. У статті виокремлені та проаналізовані проблеми вищої технічної освіти, зокрема процес вдосконалення освітніх програм та обґрунтована необхідність посилення в них практичної складової. Серед перспективних шляхів вдосконалення освітнього процесу вбачаємо забезпечення міждисциплінарності вищої технічної освіти та необхідність формування сучасного технічного мислення у здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей. Проаналізовані можливі шляхи їх вирішення в контексті сталого розвитку суспільства.

Ключові слова: вища освіта, професійна підготовка, фахівців технічних спеціальностей, сталий розвиток суспільства.

Abstract

Sustainable development of society dictates the need to find new ways to solve problems of quality assurance in higher education in general and in the free technical education in particular. The article highlights and analyzes the problems of higher technical education, in particular the process of improving educational programs and substantiates the need to strengthen the practical component. Among the promising ways to improve the educational process we see the interdisciplinarity of higher technical education and the need for the formation of modern technical thinking in applicants for higher technical education. Possible ways of their solution in the context of sustainable development of society are analyzed.

Keywords: higher education, professional training, specialists in technical specialties, sustainable development of society.

Інноваційні процеси, які наразі тривають, зумовили загострення традиційних проблем вищої технічної освіти. Сучасні соціально-економічні реалії вимагають від вищої освіти формування у майбутніх фахівців системних, міждисциплінарних знань, необхідних для раціонального осмислення лавинозростаючих обсягів різноманітної інформації з метою вирішення нових, нестандартних проблем. Відтак, працівник з технічною освітою в процесі професійної підготовки має сформувати здатність знаходити і аналізувати необхідну інформацію, формулювати проблеми і гіпотези, визначати у наявних обсягах даних існуючі закономірності, знаходити розв'язок складних міждисциплінарних задач. Це свою чергу зумовлює необхідність вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей, зокрема, із врахуванням вимог сталого розвитку суспільства.

В даному напрямку наразі проводяться численні наукові дослідження, які додатково підтверджують актуальність розвитку вищої освіти для подальшої ефективної розбудови суспільства. Так, Van Poesck і Lysgaard [1, с. 305] зауважили, що принципи сучасної професійної освіти вимагають переосмислення та вдосконалення саме в руслі сталого розвитку суспільства. Наразі, усі аспекти вивчення особливостей майбутньої професійної діяльності фахівців технічних спеціальностей сконцентровані саме на технічних аспектах. Питанням енергозбереження, економності матеріальних та людських ресурсів, зосередження уваги на

соціальних, а не ринкових аспектах діяльності розглядаються досить поверхнево, що в результаті формує відповідний стиль мислення працівника.

В наукових публікаціях розгорнулася дискусія щодо шляхів розбудови вищої освіти з метою забезпечення її якості. Аналіз наукових публікацій дозволив виокремити наявні проблеми вищої технічної освіти та перспективні шляхи їх вирішення в контексті сталого розвитку суспільства, зокрема:

1) розробкою освітніх програм, їх реалізацією та контролем за освітньою діяльністю займаються переважно освітяни, значна частина яких знайома лише з теоретичною стороною професійної діяльності фахівців технічних спеціальностей.

2) необхідність посилення практичної складової в освітніх програмах підготовки фахівців технічних спеціальностей. Сучасна якісна технічна освіта має забезпечити формування у випускників ЗВО не лише знань у певній галузі народного господарства, але і відповідних навичок, які дозволять в подальшому ефективно провадити професійну діяльність.

3) забезпечення міждисциплінарності вищої технічної освіти.

4) необхідність формування сучасного технічного мислення у здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей. У наукових публікаціях технічне мислення визначається як психологічний процес, завдяки якому людина відстежує зв'язки між предметами та явищами. Власне бачення розв'язання окреслених суперечностей наведено в публікаціях [2-6].

Таким чином, XXI століття – це століття глобальних перетворень. Перехід України до сталого розвитку – це чи не єдиний вихід із ситуації, що склалася. Важливими завданнями в освіті для забезпечення сталого розвитку є розробка спеціальних освітніх програм із врахуванням вимог сталого розвитку суспільства; обґрунтування та впровадження відповідних педагогічних умов; систематичне вдосконалення базису знань та забезпечення постійної інформованості населення з питань сталого розвитку тощо. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у розробці моделі формуванню екологічної культури фахівців технічних спеціальностей на засадах сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Van Poeck K. The roots and routes of environmental and sustainability education policy research / Van Poeck, K., Lysgaard J. A. // Environmental Education Research. – 2016. – № 22 (3). – P. 305–318.

2. Dembitska S. Improvement of Self-Educational Activity of Students of Technical Specialties Based on Innovative Society Development (On The Example Of Studying Physics) / S.Dembitska, O. Kuzmenko // Knowledge, Education, Law, Management. – 2021. – № 2 (38), vol. 1. – P. 24–30.

3. Dembitska S. Using Technology of Open Space as One of the Innovative Methods of Active Learning in The Training of Technical Specialities. / S.Dembitska, O. Kuzmenko // New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: research matters: Collective monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2021. – P.201–215.

4. Дембіцька С. В. Особливості реалізації навчання впродовж життя фахівців технічних спеціальностей / С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська, С.С. Пугач // Педагогічний альманах. – 2020. – № 46. – С. 117–124.

5. Дембіцька С. В. Реалізація міжпредметної інтеграції безпекових та фахових дисциплін в процесі підготовки фахівців економічних спеціальностей / С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська, С.С. Пугач // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр.. – 2020. - № 56. – С.215–222.

6. Дембіцька, С. В. Особливості розвитку вищої освіти в посткоронавірусному суспільстві. / С. В. Дембіцька, О. В. Кобилянський, Т. М. Горохівська, В. М. Пугач // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Друк плюс». – 2021. № 62. – С. 237–249.

Дембіцька Софія Віталіївна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: sofiyadem13@gmail.com

Кузменко Ольга Степанівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізико-математичних дисциплін, Льотна академія НАУ, м. Кропивницький, e-mail: kuzimenko12@gmail.com

Пугач Сергій Сергійович, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін Вінницького навчально-наукового інституту економіки Західноукраїнського національного університету, м. Вінниця, e-mail: qwertsss262@gmail.com